NOV 7 1919

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

ЗАЛОЖЕНА 1893
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 6-го ПАДОЛИСТА 1919. Ч. 132. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. THURSDAY, NOVEMBER 6, 1919. No. 132.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

ГОЛОВНА РАДА БУДЕ РОЗГЛЯДАТИ НЕБАВОМ СПРАВУ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

ПАРИЖ, 3. падолиста. — Головна рада мирової конференції буде вже небавом радити над будучностию східної Галичини, яка входила давнійше в склад австрійської монархії, а тепер є занята польськими військами.

ВІЙСКА ҐЕН. ДЕНІКІНА МАЮТЬ ОПОРОЖНИТИ УКРАЇНУ.

Поголоска про розем між Петлюрою і Денікіном.

ЛОНДОН, 4. падолиста. — Телеграма з Відня до „Ексчендж Телеграф Ко." доносить, що ґен. Денікін, командант армії в полудневій Росії, заключив з Українцями розем. На підставі заключеного розему ґен. Денікін мусить опорожнити Україну.

(Судячи після вістий, які принесли телеграми в кількох останних днях, армія ґен. Денікіна описала ся в дуже критичнім положеню. Армія ґен. Денікіна, яка майже в цілости находить ся під теперішну пору на українській території, зістала нараз окружена зі всіх сторін. Від заходу (в Київщині і на Поділю) наступають на Денікіна війска Петлюри; від півночи (в Чернигівщині, Курщині і Вороніщині) війска савєтські; від полудня відтинають Денікінови відворот війска ґен. Махна, які оперують успішно в полудневій Катеринославщині і Херсонщині та зближають ся до Миколаєва і Херсона; в кінци на полудневім сході (то є на північнім Кавказі і в полудневій Донщині) прийшло до грізних заворушень проти режиму ґен. Денікіна, де революційні війска прогнали зовсім війска Денікіна з північного Кавказу. Армія Денікіна опинила ся в безвихіднім положеню. Одинокий вихід для неї є скорий відворот в напрямі Севастополя і Одеси, які є обсаджені анґлійськими війсками під охороною воєнних кораблів. В кождім случаю судьба армії Денікіна вже припечатана і її дні вже почислені).

ДЕНІКІН ОБЖАЛОВУЄ УКРАЇНЦІВ О ПОТАЙНИЙ СОЮЗ З НІМЦЯМИ.

Німці мали зобовязати ся доставити для української армії 2.000 своїх офіцирів.

ЛОНДОН, 2. падолиста. — Бездротна телеграма з головної кватири ґен. Денікіна доносить, що на приказ ґен. Денікіна увязнено членів місії данського Червоного Хреста в Києві. Проти них піднесено закид, що вони є аґентами австро-німецького правительства в Києві, яке знова стоїть в тісних зносинах з російським савєтським правительством.

Телеграма від Денікіна наводить також виїмки, взяті з часописий Петлюри, в якій говорить ся, що Петлюра признав, що 90% офіцирів укр. армії є за Денікіном і проти самостійної України. З тої причини Петлюрі приходить ся з великою трудностию найти офіцирів для своєї армії і тому його правительство було приневолене вибрати одиноку можливу дорогу до розвязаня сього питаня, а именно віддати цілу команду німецьким офіцирам. Петлюра мав заявити, що се вийде Україні на хосен, бо Німці, які у своїх плянах мають независимість України, не будуть зраджувати ані в користь Поляків ані Москалів.

Телеграма ґен. Денікіна додає вкінци, що Німці зобовязали ся доставити Україні всяких знавців і 2.000 офіцирів.

Обрабоване Українського Червоного Хреста в Києві.

КАМЕНЕЦЬ ПОДІЛЬСЬКИЙ, 25. вересня. — Розпорядком Денікіна зліквідовано український Червоний Хрест у Києві, а цілий його маєток віддано Всеросійському Червоному Хрестови.

Так виглядає на практиці обіцяна добровольцями самоуправа України.

Часопись „Україна", яка виходить в Каменци Подільськім, з 23. вересня доносить, що на цілім півдні Росії ширить ся холера. На Україні особливо загрожені губернії Київська і Катеринославська, а зокрема Винницький і Житомирський повіти, де видано владою відповідні зарядженя.

Сергій Єфремов живе.

Вістка про те, що большевики убили в Києві визначного українського письменника Сергія Єфремова, показалась неправдивою. Львівський український дневник „Вперед" доносить, що Сергій Єфремов живе здоров у Києві.

Большевики розстріляли кацапського лідера.

В ночи на 26. серпня с. р. перед входом українських військ до Києва розстріляно большевицькою „чрезвичайкою" дневникара Лабенського, редактора „Прикарпатської Руси", що виходила свого часу у Львові.

Літаки з грішми.

„Румунське Пресове Бюро" доносить з Кишинева, що коло Хотина (в українській части Бесарабії) мусів осісти великий двопластовий літак з 5 моторами. При ревізії румунськими офіцирами знайдено в літаку 360 міліонів карбованців і нову машинку до відбиваня банкнотів. Літаком летіло 4 німецьких офіцирів, які заявили, що хотіли дістатись до Росії.

Тепер доносять, що знов у Бесарабії осів німецький літак, що летів з Брацлава і віз велику скількість золота та українські паперові гроші нового, ще не нумерованого виданя.

В РОСІЇ.

АРМІЯ ЮДЕНИЧА ОКРУЖЕНА БОЛЬШЕВИКАМИ.

Нові успіхи савєтських військ на Сибіри.

ЛОНДОН, 4. падолиста. — Большевицька бездротна телеграма з Москви доносить, що савєтські війска окружили північно-західну російську армію ґен. Юденича. Савєтські війска, які здобули Ґатчину і Лугу, наступають дальше на полудневий захід від Петрограду.

Инша большевицька телеграма доносить, що на схід від Петропавловска (на Сибіри) большевицькі війска взяли 800 полонених, а такесаме число в околиці Черної.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСКА ЗНОВА ПІД ПСКОВОМ.

Успішний наступ проти Поляків над Березиною.

ЛОНДОН, 3. падолиста. — Большевицька бездротна телеграма з Москви доносить, що савєтські війска після здобутя Ґатчини і Луги зближають ся вже до Пскова.

На польськім фронті савєтські війска переправили ся через ріку Березину і взяли богато польських жовнірів в полон.

Большевики полонили 1.500 жовнірів Колчака.

ЛОНДОН, 3. падолиста. — Бездротна телеграма, датована в Москві в неділю, доносить, що большевицькі війска, здобуваючи Петропавловск (166 на захід від Омска), взяли 1.500 полонених з армії Колчака.

Цілий Кавказ проти Денікіна.

ЛОНДОН, 4. падолиста. — Бездротна телеграма з Москви подає вістку, що революція проти ґен. Денікіна обхопила цілий Кавказ та що революційні війска здобули Ґрозноє, Дербенд, Катеринодар і Новоросийск. Революційні війска приступили до облоги Петровска над Каспійським морем.

Заворушеня проти Денікіна в Ростові.

ЛОНДОН, 3. падолиста. — Большевицька бездротна телеграма з Москви доносить, що робітники, резервові війска і студенти підняли в Ростові над Доном, де містить ся головна кватира ґен. Денікіна, заворушенє, яке однак остаточно здавила кінна жандармерія.

Ґен. Юденич грозить Фінляндії.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 3. падолиста. — В місті розійшла ся чутка, що ґен. Юденич зробив проект, щоби на случай, коли би його війска здобули Петроград без помочи Фінляндії, наложити на Фінляндію 20 міліярдів марок податку і зажадати від неї звороту всего майна і всіх кораблів.

Фінляндія не дасть помочи Юденичеви.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 4. падолиста. — Фінське правительство повідомило ґен. Юденича, що воно не може співділати з ним у воєнних операціях на Петроград.

Се є відповідь фінського правительства на просьбу північно-західного російського правительства Юденича, яке в заміну за оружну поміч проти большевиків, зобовязувало ся признати независимість Фінляндії.

У відповіди говорить ся, що внутрішні відносини, лихі фінанси і недостача воєнних матеріялів не позволяють Фінляндії взяти чинну участь в боротьбі проти большевиків.

По горячій дискусії у фінськім парляменті ухвалено правительству 70 голосами проти 40 вотум довіря. Премієр заявив по скінченю дебати, що фінське правительство буде й на будуче старати ся, аби фінська република була заборолом проти большевизму.

Американські війска мають опорожнити Сибір (?).

ОМСК, 24. жовтня. — Полковник Емерсон, член американської зелізничої місії на Сибіри, видав приказ, щоби американські війска, які стерегли зелізничого шляху, опустили Сибір. Американські війска відїдуть разом з війсками чеськими. Відїзд назначений на день 4. падолиста.

Анґлійські урядники, які були приділені до американських зелізничих відділів, позістануть на місци дальше. Командант анґлійських військ на Сибіри, ґен. Накс, заявив, що анґлійські війска позістають на Сибіри та що відїзд чеських жовнірів не має нічого з тим спільного.

В тутешних російських урядових кругах вістка про відїзд американських військ зробила велике враженє.

Польща готова до мира з большевиками.

ЛОНДОН, 3. падолиста. — В анґлійських часописях говорить ся, що Польща, змучена довгою війною, є готова заключити мир з большевиками, але аліянти на се не дають дозволу. Аліянти все ще мають надію, що большевицьке правительство ще в сім році упаде та що російське питане буде полагоджене після пляну аліянтів.

ВІСТИ З НАПАДЕНОЇ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

(Після львівського українського дневника „Вперед").

У ЛЬВОВІ.

Хліб все дорожіє. — Не буде тісточок. — Цукор якийсь час будуть продавати. — Український театр. — Бруд і недуги в місті.

Маґістрат обіцяв дати ліпшу муку, та на обітниці скінчило ся! Хліб є такоїсамої якости як був, чорний як земля, гіркий, а на відміну квасний, та зле випечений. Нема иншого хліба, нема мяса, нема инших дешевих харчів, а як є, то по лихварських цінах. В місті люди хорують, бо не мають чим відживлюватись; не мають відповідної скількости та якости товщів і набілу. Маґістрат і апровізація докладають замало старань, щоби прийти в поміч.

На улицях міста Львова появив ся урядовий розпорядок, в якім забороняєть ся пекти і продавати тісточка.

Сім ваґонів цукру надійшло до Львова і вже в найблизшім часі появить ся цукор на торзі.

Український театр у Львові, по довгій заборонї, починає вистави в салї „Народного Дому".

Нечистота, бруд в місті такий, що — як пише часопись „Вперед" — можна би післати Львів на гиґієнічну виставу, щоби сьвіт побачив, як не повинно місто виглядати. Львівська преса, що треба признати, взиває щодня маґістрат, аби нарешті забрав ся до вичищення сьмітя та заведення якого-такого порядку, але все те не помагає нічого. Є справді якийсь уряд, що має завданнє удержувати порядок та старатись о чистоту, але сей уряд або не всилї або не здатний до свого діла. Вітрець бавить ся сьмітем як ті діти вірлами; чорні убрання людий перемінюють ся в сиві, а що найсумнійше, множать ся та ширять ся недуги, бо міліярди ріжних бацилів уносять ся у воздусї і люди втягають їх у свої груди. От малий образець столичного, „королівського", вільного города Львова!

ЖОВКВА.

Друкарня оо. Василиян.

Сими днями привезено всї машини. Польське правительство має своїм коштом уставити всї машини та урухомити друкарню.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Поворот з Домбя. — Народна школа. — В справі полонених та інтернованих. — Зїзд Кас хорих цілої Галичини. — Концерт. — Бойкот жидівських книгарень.

На днях вернули ся з Домбя деякі інтерновані зелїзничники, а саме: Микітка, Шевчик, Фуяревич, Лупиняк, Бурдьо, Снайчук, Шустаковський, Левицький, Мельничин, Дах, Майкут, Сичала, Вовк, Стеник, Даньо і Мишеґа. Деяких доси задержано, а передівсім тов. Жовніра, про якого звільненнє роблено богато заходів, та всетаки безуспішно.

Народна школа ім. Шашкевича почала вже науку. Загалом вписало ся 579 учеників та учениць, та з огляду на недостачу приміщення, а також лавок і инших приладів, принято покищо тільки 515 дітий. Не приняті вчать ся приватно по хатах; є надія, що по яких двох тижнях отворить ся ще дві кляси. З польських шкіл вписалось до нашої школи около 120 дітий.

Які відносини панують серед наших бранців та інтернованих, що находять ся в самім місті і в околиці, мали ми нагоду читати не тільки у часописї „Вперед", але й у польських газетах. Не про безглузді поголоски тут ходить, але про долю кількох тисяч людий. Поміч конечна. Не вистарчить повна посьвяти праця перемиських жінок; не вистарчать жертви тільки перемиського громадянства. На одно місто се забогато і се повинні зрозуміти всї, хто власними очима не бачив життя сих нещасних. Тут потрібна поміч усїх! Крайна пора, щоби наше громадянство в Галичині розпочало серіозну, колективну акцію в цілім краю. Сього дожидає ся обезсилене перемиське жіноцтво, на се ждуть голодні, обідрані мешканці перемиських таборів.

В днях 7. і 8. вересня відбував ся тут зїзд Повітових Кас хорих з цілої Галичини. В зїздї взяло участь кільканайцять делеґатів з цілого краю. Наради вели ся над справою одноцільности касової організації та над переведеннєм в житте суспільного обезпечення.

Одинайцятого вересня відбув ся в салї „Народного Дому" концерт, в якому виступали оперовий співак **Орленко,** артистка українських театрів **п. Стадникова,** та симпатичний перемиський скрипак **Дзюба.** Концерт випав без закиду; публика була вповні вдоволена.

Від кількох днів триває у нас бойкот всїх жидівських книгарень. Перед кождою книгарнею стоять ґрупи польських ґімназистів, які ведуть аґітацію серед покупців і завертають їх до не-жидівських книгарень.

ЯРОСЛАВЩИНА.

Надужиття жандармів.

З Ярослава доносять, що в повітї жандарми виляпують Українців та відставляють їх до міста до війска. Дня 29. вересня прийшли жандарми із Співви до Пискорович, щоби брати Українців, причім не обійшло ся без надужить, бійок і т. п.

„В сїй справі — пише часопись „Вперед" — ми віднесли ся до висших властий, бо про все те, що діяло ся в Пискоровичах, не можна писати. Впрочім, ми певні, що жандарми робили те все на свою власну руку і „висші власти" покарають їх.

ІЗ САМБОРА.

Робота москвофілів. — „Добробут" і „Українська Ризниця". — Реквізиції товарів „Господарсько-торговельної Спілки".

По заняттю міста в маю польськими військами зголосила ся у польського команданта депутація русофілів з проханнем заіменувати двох „карпаторосів", а саме **д-ра Цьока і о. Дмитрика** кураторами товариства „Добробут" і „Українська Ризниця". Командант вволив їх просьбі, а окружний суд в Самборі се затвердив, усуваючи притім дирекцію і надзірну раду, зложену з Українців. Куратор „Добробуту" др. Цюк скликав вже загальні збори на 25. вересня на 9, зглядно 2 годину у своїй каменици. Справа „Української Ризниці" ще в завішенню, по причині рекурсу директорів і надзірної ради.

Польські військові власти зареквірували всї товари „Господарсько-торговельної спілки" та віддали її до диспозиції „Польській складници". Льокаль спілки занятий також для військових цілий.

ЯВОРІВ.

Ґімназія і народна школа.

Будинок української ґімназії забрано на епідимічний шпиталь. З початком вересня їздила депутація три рази до краєвої шкільної ради з просьбою о опорожненнє будинку. Депутація дістала приреченнє, що незадовго справа буде прихильно поладнана. Та до нинї ще не поладнано її, хоч в шпитали нема нїодного хорого. Крім того останки шкільних кабінетів переносить ся до приватної польської ґімназії.

Народна школа ім. Шевченка не отворена, хоч будинок вже вільний. Староста відповів делеґації, яка була у нього, що для тих „кільканайцяти" українців школи не потрібно. Що більше, сьвященикам казав оголосити в церкві, щоби українські діти записувати до польської школи під загрозою гривни.

БЕРЕЖАНИ.

В справі української ґімназії. — Дальші вязнення Українців.

Вже перед війною були в Бережанах так звані утраквістичні ґімназійні відділи від I—VIII кляси для української молодїжи. В часї війни, отворено ґімназію в Бережанах доперва в січни 1918 р. і тоді українські відділи були повні від I—V кляси; три висші кляси були нечинні ізза недостачі молодїжи. Польські висші три кляси мали разом з Українцями та Жидами 8 до 12 учеників. За української влади перемінено українські відділи в державну українську ґімназію з повними осьми клясами. Українські власти згодились на рівнобіжні польські відділи з окремою польською управою.

Коли тепер по польській окупації справа ґімназії стала ся знов актуальною, комітет родичів відніс ся в серпни 1919 р. до краєвої шкільної ради на руки інспектора **д-ра Копача** з просьбою подбати, щоби українська ґімназія була впору отворена. Та краєва шкільна рада проволїкає мабуть нарочно справу. Хоч іменовано чотирох учителів Українців до Бережан, справа зорганізовання української школи не поступила нї кроком вперед. А коли українська молодїж хотїла вписуватись, директор польської ґімназії сказав, що не має права вписувати і чекає на приїзд інспектора зі Львова. А що у Львові чекають може на Бережани, маємо правдиве зачароване коло, з якого нам нїяк вийти.

В Бережанах конфіновано (інтерновано) всїх, хто прийшов на основні збори Українського Горожанського Комітету, хоч збори відбули ся за дозволом старосты. По однім тижнї звільнено всїх.

Дня 20. вересня с. р. конфіновано вдруге ґімназійного професора **д-ра Василя Левицького** та ще кілька осіб, без подання причини.

СТРИЙЩИНА.

„Повстанне" в Стрию.

По Надвірній, Бібрці, Гусятині і инших місцевостях, прийшла черга і на — Стрий! Вшехполяки винюхали там ні більше ні меньше лише „грізне повстанне", яке мало приготовлювати українське населенне міста. Дня 22. вересня переведено на **Ланах** строгу ревізію, причім, очевидно, не обійшло ся без надужить.

Вшехполяки мають, видно, не дуже чисту совість, коли так часто привиджують ся їм ріжні „повстання".

ТЕРНОПІЛЬ.

Український Горожанський Комітет в Тернополі.

Дня 15. вересня с. р. завязав ся Український Горожанський Комітет в Тернополі. Головою Комітету є адвокат **др. Чикалюк;** членами Комітету **о. В. Громницький, д. П. Чубатий, о. Сембай** і надрадн. **Миронович.**

СТАНИСЛАВІВ.

Страшні відносини в арештах. — Перегляд документів.

Зі Станиславова доносять про страшні відносини в тамошних арештах. Люди сидять в бруді, без чистого біля, без сїнників; словом, лишені найпримітивнійших річий. Апровізація дуже лиха, переважає.. тепла вода. Люди упадають на здоровлю, склонні до ріжних хоріб, виглядають як тїни.

Поміч конечна, а український жіночий комітет не всилї прийти з потрібною помочию.

Жандармерія замкнула деякі улиці і площі, особливо коло церков і божниць та переглядала документи. Богато осіб, хоч мали документи в порядку, арештовано. Станиславовян огорнула зовсім зрозуміла паніка.

КАЛУШ.

Заборона оснований Українського Горожанського Комітету і шкільного комітету. — Звільнене з учительської служби.

З початком вересня с. р. удали ся калуські Українці до старости Падлевського за дозволом на заснованнє повітового Українського Горожанського Комітету. Старста відмовив дозволу, а в додатку загрозив арештованием, як що відважили ся би нести якунебудь поміч родинам інтернованих.

В половині вересня рішили калуські Українці відновити шкільний комітет для відновлення українського шкільництва. Староство, повідомлене про збори, заборонило їх. Збори не відбулись донині.

Шкільний інспектор звільнив з учительської служби крім инших громадянки **В. і Ст. Пісеківні,** лише за се, що вони, хоч латинського обряду, не хотїли на його домаганнє покинути української національности.

ГОРОДЕНЩИНА.

Арештовання.

В Городенщині переводять ся арештовання безспинно. Арештовано **о. Івана Пісецького,** пароха в **Корневі,** директора народньої школи в Городенці **Остапа Дорожинського,** учителя в Чернелиці **Юлія Шлимкова** і инших.

СНЯТИНЩИНА.

Арештовання.

Перед тижнем арештовані в Снятині та вивезені до Коломиї: учителька **Ольга Ґоївка, Марія Жуковецька, Дмитро Тодащук, Василь Радевич, Дмитро Лукавецький, Михайло Якимець.**

Дня 23. вересня арештовані: старий учитель **Василь Равлюк,** учитель **Семен Фодчук,** одна учителька, писар **Микола Кузик** і ще 8 селян, всї з села **Волчківці** коло Снятина.

ТУРКА.

Недостача мешкань. — Епідемії. — Безробітте і дорожня.

Наслїдком того, що Турку навістила страшна пожежа ще з початком війни, недостача мешкань дає ся дуже відчувати. Дійшло до того, що за одну малу кімнату платять 150 К місячно.

В місті поширюють ся епідемічні недуги, як пятнистий тиф, червінка, шкарлятина і инші. Смертних випадків дуже богато, а лікарська поміч не вистарчаюча.

Безробітних цілі маси. Роботи ніде не можна найти. Голод, наслїдком дорожнї заглядає до кождої хати. Американських дарів майже не видно. Ціни товарів так великі, що переходять людське понятте.

ГОЛОД НА ЛЕМКІВЩИНІ.

Газета „Русская Земля" доносить, що в новосандецькім повітї Лемки вже два місяці не бачать хліба нї бульби. Щоби спасти ся від голодової смерти, їдять кропиву і хопту. Пятнистий тиф, який появив ся наслїдком голоду, забирає сотки жертв кождого дня. Американські дари зовсім не прийшли на Лемківщину.

400 ВАҐОНІВ ЖИТА НА ЗАСІВ ДЛЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

З Варшави доносять, що уряд поручив центральному рільничому товариству закупити 400 ваґонів жита на засів для зруйнованих рільників східної Галичини. Очевидно, що сього збіжа українські селяни не побачать, пише часопись „Вперед", а ще треба додати, що піде воно польським панам.

Продовженє українсько-польського перемиря.

Польські часописи повідомляють, що перемирє між польським правительством і отаманом Петлюрою продовжено.

Між Поляками й Українцями ведуть ся переговори.

Дальші арештованя Українців Поляками.

„Український Голос" доносить, що повінь арештовань Українців неперериває ся.

І так у Коломиї Поляки арештували судового радника Ів. Чернявського, дир. учительської семинарії Осипа Чайківського, інспектора нар. шкіл Василя Витвицького, самбірського комісаря адвоката д-ра Андрія Чайківського (відомого українського письменника), урядників Івасюка і Балицького і о. Волянського.

З Теребовельщини вивезено около 100 селян, між тими 65-літного селянина Б. Панаса і богато инших. Арештовано також учителя Зенона Рущицького, що тільки повернув хорий з полону.

Поміщики вертають.

Часопись „Роботнік" повідомляє, що в области, занятій польськими військами, вертають польські поміщики, займають свої маєтки й відбирають у заляканих селян зібраний ними хліб, зовсім не рахуючи ся зі смутним прикладом ґен. Скоропадського і наслідками подібної політики. Коли селяни з приводу сього звертають ся зі жалобами до польської адмініcтрації, то їм відповідають, що коли край очищаєть ся від большевиків, то поміщики, розумієть ся, повинні вернути ся і відобрати землю у селян.

Місія Червоного Хреста в Галичині.

Дня 3. вересня с. р. приїхала до Кракова коаліційна місія Червоного Хреста, зложена з осьми осіб під проводом американського полковника. Місія була вже у східній Галичині, а саме в Чорткові, Тернополі, Копичинцях і Бережанах та розслїджувала там санітарні відносини і перебіг епідемії тифу. Недавно була ся місія у Львові, де відбули інформаційні конференції. З Кракова виїхала місія до Вадовиць, щоби розслідити санітарні відносини в таборі для полонених й інтернованих.

Поляки про українське військо.

Коли польські й московські ґазети називають українські війска „розбійничими" або „большевицькими бандами", то цікаво зазначити, що знайшла ся одна польська ґазета „Курієр Варшавскі", яка пише цілком инакше.

Українські війска, — пише ся ґазета — поводять ся гарно так, що до тепер не було ніяких насильств і людність з приходом українських військ живе у повному спокою й безпечности. Людність приймає українські війска з радостию й закидує їх питанями про відношене до Поляків.

Також і штаб української армії стараєть ся щиро, щоби поведене було коректне та остро виступає проти всяких насильств.

Білоруський протест.

Представник Білорусинів при литовському правительстві, Кричевський, передав анґлійській дипльоматичній місії у Ковні письмо, в якім просить, щоби білоруські частини Віленщини й Мінщини не були прилучені до Литви, а лишили ся при Білоруси.

Білоруський нарід не хоче належати ані до Литви, ані до Польщі, а очікує признаня независимости білоруської Народної Републики зі сторони антанти.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief,
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає.

ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ ВІД ПОЛЬСЬКОГО ЗЛОЧИННОГО НАЇЗДУ!

ПОЛЬСЬКИЙ „КНЯЗЬ" У ВАШІНГТОНІ.

Дня 28. жовтня с. р. приїхав до Злучених Держав дипльоматичний представник (посол) Польщі, **князь Казимир Любомирський.**

Властиво він вже нїби й не князь, бо польський тимчасовий сойм (установчі збори) у Варшаві ухвалив, що касує шляхотські титули, але він може підписуватись „для гонору", або на памятку, або може тимчасово, поки знова Польща не приверне титулів і поки знова не буде мати до сього панського права.

Та оставмо титул на боцї, а говорім про посла, або „амбасадора" Любомирского, як його кличуть нюйорські польські ґазети (амбасадорів мають тільки великі держави у других великих державах, але малі держави як Польща анї не висилають нікуди амбасадорів анї нікотра друга держава не висилає до них амбасадорів, тільки — послів).

Висївши з корабля з жінкою і чотирма дітьми, зараз представив ся нюйорській пресї. Наперед пояснив репортерам ґазет, що мусів привезти зі собою 37 пак шампанського вина, бо дізнав ся, що Америка „суха" на горівку, а він, маючи право яко дипльоматичний представник ненарушимости своїх річий, скористав з нагоди і везе вино до свого мешканя у Вашінґтонї.

Потім представив ся, що він за один. Каже, що був 12 літ послом галицького сойму; що був там поступовим чоловіком; що працював для інтересів селянства і робітництва, та що орґанізував кооперативи для робітників.

От се раз вам князь — погадали собі Американцї, як прочитали таку історію про польського „князя".

А тимчасом все те пусті перехвалки, обчислені на несьвідомість чужої публики.

Галичани знають, який то демократ був з князя Любомирського. Був він — і є — типовим польським обшарником з Радехівщини. В галицькім соймі належав до найбільше заскорузлої „подоляцької шляхти", яка дбала тільки за свої інтереси, а у себе теребив ліси, аби винищити та опустошити наш край, а за все те перед американською публикою представляє себе за великого демократа і добродія селянства та робітництва.

Насьміх з правди і кпини з демократизму.

Також і польську імперію представляв „князь" ґазетярам яко дуже демократичну державу, навіть осьмілив ся її порівнати з Америкою. Казав, що всї в Польщі є рівні, та що там є вільність (польська!) і терпимість. Як хтось когось толерує, терпить, то се не є рівність анї справедливість; хтось там верховодить і старшує, а других тільки терпить, толерує. Се є два роди горожан: **одні таки горожани, а другі піддані;** одні є панами, а других тільки толеруеть ся; впрочім вони не бажані і можуть винести ся з Польщі.

Се історична польська рівність і для неї треба будувати „історичну Польщу".

Ще одну цікаву річ сказав радехівський князь.

Казав він так:

> В Горішнім Шлеску (який доси належав до Німеччини) Поляків вправді є 90%, але Німцї там є урядниками і учителями; дідичі також Німцї і фахові робітники Німцї; на ділї цїла адміністрація краю є німецька. Що-ж той бідний нарід може вдіяти, коли його доля в руках ворога?

Тут радехівський князь сказав правду, **алеж такусаму правду міг він сказати і про галицьку Україну, нападену його собратами в оборонї польських обшарників і його між ними.**

По нападї і розбоях, злодійствах та рабунках польського війска на галицьку Україну там тепер так як було за небіжки Австрії — всї уряди і школи обсаджені Поляками; польські дідичі вернулись на несвої землї і цїла адміністрація краю в руках польських наїзників, так як було за Габсбургів.

„Що-ж може бідний нарід вдіяти, коли його доля в руках ворога?" — повторимо слова князя Любомирського.

Але ми знаємо, що він може вдіяти.

Він не буде чекати на „демократизм" радехівського князя; анї на ті добродійства, які він робив для селян і робітників — як то вихвалюеть ся перед Американцями — анї на його кооперативи.

Анї не буде терпіти під польською „толеранцією". Анї не буде попадати в розпуку, що його доля в руках ворога.

Але буде боротись проти того ворога, бо він добре знає, що його доля в його власних, українських, хлопських руках, а не в руках панських, ворожих.

Правда, руки галицького Українця сковані; на них польські кайдани, але він їх зломить і розломить ними тяжку і соромну польську неволю; неволю, яку терпіли діди, але якої не хотять терпіти і не стерплять їх внуки.

СХІДНА ЕВРОПА.

„Комітет Незалежної України", якого провідником є проф. Михайло Грушевський, видає в Парижи двотижневник п. з. „Східна Европа" в мові англійській і французькій.

Цїлию сього видавництва є інформувати західну Европу й Америку про визвольну боротьбу України і других народів, що скинули з себе російське ярмо.

На окладинцї сього видавництва є карта земель тих воскресших з неволї народів, котрі простягають ся з півночи від Балтійського моря, на полудне до Чорного моря, і дальше на схід до моря Каспійського. Сей простір обіймає отсих 10 країв: Естонію, Латвію, Литву, Білорусь, Україну, Кубань, Північний Кавказ, Георгію, Азербайджан і Вірменію.

Чотири північні краї є не-славянські; середущі три, Україна, Білорусь і Кубань — се славянські краї (Кубань — се край запорожських козаків), а дальше на полудни Північний Кавказ се край мішаний, в якім майже четвертину населеня творять Українцї і Москалї, а решту тубильцї — Дагестанцї і инші, і вкінци не-славянські краї: Георгія (або Грузинія), Азербайджан (турецько-татарський край над Каспійським морем) і Вірменія.

Всї ті краї мають разом населеня майже 80 міліонів а простору займають понад 2 міліони квадратових кільометрів. Найбільша з них є Україна, котра має більше населеня ніж всї решта 9 країв разом, а земель разом з Кубанию, яка є українська, має мало не стільки що всї прочі краї разом.

Всї ті народи подали собі дружну руку і разом борють ся за спільну долю і братерську волю.

Хотяй вони ріжнять ся щодо народности і релїґій, але злучила їх одна спільна боротьба за одну долю і волю і се, можна сказати, є перша дійсно демократична братерська добровільна ліґа народів.

Доси вийшло вже кілька чисел часописи „Східна Европа"; до Америки прийшло три числа.

Хто з Українцїв цікавить ся визвольною боротьбою свого народу і його братерських сусідів, а знає мову англійську, повинен записати собі ту ґазету. Річна передплата виносить 3 доляри. Адреса така: "Eastern Europe", 11, rue Bassano, Paris, 16.

ТИЖДЕНЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

Кождий Українець повинен вступити в члени Американського Червоного Хреста.

Річна вкладка виносить 1 доляр.

ПОЛЬСЬКА ЦЕНЗУРА В НАПАДЕНІЙ ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНЇ.

Львівський український дневник „Вперед" містить таку нотатку:

> **На численні запити відповідаємо, що іззa незалежних від редакції причин не можемо писати про арештовання та інтернованнях; про віпносини в таборах полонених та інтернованих; про реквізиції і т. п.**

Ся нотатка дуже богато говорить.

Видно, надужитя і розбої польські є такі страшні, що наїзники боять ся, аби вони не виходили на сьвітло дня; аби сьвіт про них не дізнав ся, та не пізнав правдивого лиця злочинних наїзників.

Однак як сьвіт бувало дізнавав ся про злочини і звірства царської Росії, так теж дізнаєть ся і про злочини та звірства шляхотсько-вшехпольської Польщі.

Не сила Польщі закрити правду.

ПОЛЬЩА СТОЇТЬ АНАРХІЄЮ.

(З львівського українського дневника „Вперед").

Польські соціялісти домагають ся розвязаня панського сойму у Варшаві.

День соціялістичної преси (22. вересня) перемінив ся в Кракові у велику демонстрацію проти нинїшного положення в Польщі. На великих зборах в салї „Сокола" реферував **т. Марек,** який свій реферат присьвятив передівсім обговоренню тяжкого положення, в якім находить ся тепер Польща.

Після референта **в краю панує голод, нужда і безробітте.** Держава **без валюти, без промислу, находить ся в найкритичнїйшій ситуації.** В адміністрації, в господарці панує **анархія і нелад,** бо теперішний уряд складаєть ся з людий слабої волї і невідвічальних, з яких кождий робить на свою руку. **Безробітних,** які не зі своєї вини не мають праці, обкидаєть ся назвами „дармоїдів" і т. п. Сьогодня, коли в державі панує голод і грозять внутрішні забурення з нужди та недостатку, обшарники і богаті селяни відмовляють поживи, а передівсім збіжа, виголоджують власних братів. Стоїмо перед катастрофою. На 2.500 ваґонів місячного запотребовання збіжа в Галичині, рільники достарчили 14 ваґонів! Уряд не випрацював пляну продукції і подїлу. Краків замісць 2.400 ваґонів дістає ледви 400 возів місячно. Обшарники провокують замах на земельну реформу. Вони вже нинї парцелюють обшари; продають землю богатим хлопам, так, що грозить недостача землї для найбіднїйших. Уряд не робить нічого проти сього.

Другий говорив посол **т. Дашиньскі.** Він подав історію польської соціялістичної преси за останнїх 30 літ.

Промовляли ще инші бесїдники, а вкінци ухвалено резолюції. Одна з них звучить:

„З огляду на реакційний характер соймової більшости і безплідність праць сойму, збори взивають послів П. П. С. (польської партії соціялістичної) ужити всїх зусиль **в напрямі як найскоршого розвязання сойму".**

RESOLUTION ON THE INDEPENDENCE OF UKRAINE.

(Unanimously adopted at the International Congress at Lucerne, Switzerland, on August 2, 1919.)

The Conference protests against the peace treaty in Paris which attributes territories purely Ukrainian to foreign states, it protests against the occupation and incorporation of East Galicia, it recognizes the complete independence and sovereignty of the Ukrainian Republic and asks the Peace Congress to recognize this and to admit it into the League of Nations.

RESOLUTION ON EAST GALICIA.

(Unanimously adopted at the International Congress at Lucerne, Switzerland, on August 2, 1919.)

Considering:

1) That the Polish Government with the active moral and technical support of the Peace Conference and the Entente Powers, after a violent struggle with the Ukrainian army, has forcibly occupied East Galicia;

2) That the object of this war, directed against a country which has a great Ukrainian majority, by the admission of the Polish imperialists themselves to the annexation of East Galicia with its nautral resources (napht mines, etc...) under the pretext of historic rights;

3) That, to our regret, these proceedings of the reactionary Polish Government have not met with adequate resistance on the part of the Polish democracy;

4) That the regime introduced into East Galicia by the reactionary Polish Government and the Military Representatives—a regime of terror and massacre accompanied by the complete prohibition of the Ukrainian press and of all political as well as educational and economical institutions,—must end in the complete ruin of the country and the suppression of the civil and political liberties of the Ukrainian population;

5) That the mandate given by the Peace Conference to the Polish Government for the occupation of East Galicia and the introduction of a Polish civil administration is in contradiction to every principle of justice, for it makes Poland both judge and jury;

6) That all these acts are in flagrant contradiction with the fundamental principles of the International and the Berne resolutions against forced annexation;

The Lucerne International Labor Conference protests against the policy of the Polish Government and the Entente Powers in East Galicia, and demand the immediate withdrawal of the Polish armies from that country, and insist upon the Ukraino-Polish boundaries in dispute being determined by the free will of the populations concerned.

МИРОВА ПРОГРАМА АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

Згідно з бажанєм мілїтарних властий і яко часть мирової програми Червоного Хреста, так звані „Бейс госпиталс", зорґанізовані Червоним Хрестом для американської армії й уживані підчас війни, будуть дальше задержані на случай якого нещасного випадку. Війна вже може не навістить сей край, хотяй історія доказує, що від початку істнованя Злучених Держав кожда ґенерація її переживала. Крім війни ще може бути инше нещастє в мирний час — злива, землетрясенє, епідемія — після котрої треба буде скорої і старанної помочи, яку може дати Червоний Хрест з добре зорґанізованими своїми шпиталями. Таких шпиталїв є 50 і вони розміщені по всїх більших містах Америки, а їх персонал рекрутуєть ся з усїх великих шпиталїв тих територій. Яко результат їх военної служби, доктори і доглядачки є вповні компетентними до виконуваня свого дїла і в разї війни або якого другого нещастя вони є на все приготовані. Армія співдїлає з Червоним Хрестом, даючи до кождого полевого шпиталю всї потрібні для него річи, котрі будуть зложені в правительственних складах, як можна найблизше тих місць, де будуть ульоковані полеві шпиталї. Зорґанізовані Червоним Хрестом полеві шпиталї були першими, що разом з американською армією прийшли на терен сьвітової війни для сповнюваня своєї служби. Вже два роки перед вступленєм Америки до війни Департамент Мілїтарної помочи Червоного Хреста, признаючи потребу шпитальної помочи, орґанізував її по всїх важних шпиталях і медичних школах в цїлій Америцї. Такі заходи увінчались успіхом, бо як Злучені Держави виповіли Німеччинї війну, то вже було зорґанізованих 23 віддїли. В протягу двох тижнів змобілїзовано ще 6 віддїлів з тим результатом, що в протягу 7-мох тижнів один з них вже був в Анґлії по дорозї до Франції. За ним відїхало ще 50, котрі зараз по тім були зорґанізовані. З 50 полевих шпиталїв і 8 шпиталїв фльоти, зорґанізованих Американським Червоним Хрестом, 47 було удержуваних товариством, а їх видаток з усїми приладами виносив около 3,000.000 долярів. Всї ті шпиталї з виїмком трох були уживані за морем, а їх вартість і значінє для ранених жовнірів і моряків високо оцїнили американські й аліянтські официри.

ВИЇЗД ДО ГАЛИЧИНИ ЗДЕРЖАНИЙ.

Польський консулят в Ню Йорку оголосив, що не лише до Галичини але навіть до Польщі не буде видавати пашпортів, бо виїзд до тих країв здержаний.

Люди, котрі тепер намагають ся конче їхати до старого краю і роблять на сю цїль якінебудь видатки, тільки тратить гроші на марне.

Були одиниці, котрі приїздили з дальших сторін до Ню Йорку по пашпорти, витратили надармо по кількадесять долярів і вернулись домів з нічим.

Всяка нерозважна робота так кінчить ся, але нехай се буде бодай осторогою для других, аби не марнували гроша безпотрібно.

З виїздом до старого краю треба рішучо здержатись ще до весни або до літа, не лише з причини анархії, хороб і голоду, що там панує, але просто через те, що виїзд тепер здержаний.

ПОМІЧ АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА ПАСАЖИРАМ РОЗБИТОГО КОРАБЛЯ.

Дня 18. жовтня до пристани в Ню Йорку прибув корабель французької корабельної лїнії, „Шікаґо", і привіз на собі пасажирів із спалившого ся на мори корабля „Вінізія". Ратунковий Комітет Американського Червоного Хреста був покликаний заопікувати ся тими пасажирами. Робітники Червоного Хреста вже ждали в пристани на прибутє корабля, готові з такою помочию, якої від них вимагаєть ся. Вони найшли всїх пасажирів, як богатих так і бідних, в однаковій потребі одіня, бо ніхто з них не вирятував нічого, крім того, що мав на собі. Ті, що не мали чим заплатити за потрібні їм річи, дістали їх зі складу Червоного Хреста, а ті, що мали гроші, за дозволом іміґраційних властий на Еліс Айленд під ескортою Червоного Хреста пійшли до міста і там полагодили свої потреби. Кантина Червоного Хреста обслугувала пасажирів. Дітям і матерям достарчено молока і кави, а кожда особа діставала булки і ще дещо. На бажанє многих пасажирів Червоний Хрест повідомив телеграфічно їх родини про їх прибутє до Ню Йорку. Крім пасажирів з „Вінізії" пароплав „Шікаґо" привіз 170 военних молодиць, котрі приїхали до сего краю під протекторатом Амер. Червоного Хреста, і він буде ними опікувати ся доти, доки вони не дістануть ся до домів своїх мужів. Сей Комітет Опіки є одним з мирової програми Американського Червоного Хреста, для котрого буде жадана піддержка підчас членської кампанії, яка відбудеть ся між другим і одинайцятим листопадом.

РУХ У ВІДДЇЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Отсим повідомляєть ся членів тов. „Любов", від. 45, що мітінґ відбудеть ся дня 9. падолиста б. р. Просить ся членів, аби прибули на засїданє. — І. Момрик, секр.

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 326, повідомляє всїх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеть ся в недїлю, 9. падолиста, о годинї 2.30 пополудни, в Турковій гали. Просить ся всїх членів, аби зійшли ся на означений час, бо маємо кілька важних справ до полагодженя в користь нашого народу. Будемо принимати нових членів за половину вступного до братства, а до У. Н. Союза після статута. — Я. Слюсар, предс.; И. Лясковський, кас.; І. Соколовський, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. ім. Ів. Франка, від. 53, подає до відома своїм членам, що місячні збори відбудуть ся в недїлю, 9. падолиста, о годинї 2-гій пополудни, в гали п. Т. Ґута. Присутність всїх членів є пожадана. — К. Шпікула, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка повідомляє, що мітінґ відбудеть ся дня 8. листопада, о 6-тій годинї пополудни, в гали під числом 435 Мейн стр. Будеть ся вибирати уряд на рік 1920. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Т. Діка, предс.; П. Похмурський, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 367, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 9. падолиста б. р. в церковній гали при Гудсон евеню, число 303, о годинї 1.30 пополудни. Просить ся, щоби члени явили ся на мітінґу, бо будеть ся вибирати новий уряд. — М. Тимків, предс.; Д. Біґун, секр.; В. Пукіш, кас.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Отсим повідомляєть ся членів тов-а „Вільна Україна" ім. М. Грушевського, від. 116, що звичайний мітінґ відбудеть ся дня 9. листопада, о годинї 2-гій пополудни, в Лайсіюм гали під числом 16 Мейн ул. Просить ся всїх членів, аби прибули на той мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Товариші! Кличемо до Вас: Не слухайте тих кількох збольшевичених авантурників, котрі намовляють Вас, аби Ви виступали з У. Н. Союза, бо У. Н. Союз то є перша українська орґанізація в Америцї і вона є найсправедливійша. У. Н. Союз вже обтер не одній сироті кроваву слезу, тож Ви стійте в нїм та приєднуйте нових членів до нашого товариства і до У. Н. Союза та приводіть їх на мітінґ. На мітінґу будемо принимати до товариства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — П. Сталений, предс.; С. Лемішка, контрольор.

БРІДЖПОРТ, КОНН. тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в недїлю, 9. с. м., точно о годинї 2-гій пополудни, в Січовій Гали під ч. 174 Вілард ул. Кождий член повинен прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім случаю буде суспендований. Контрольори повинні сконтролювати секретаря і касієра і на другий місяць здати справоздане. Кождий член повинен привести нового члена до товариства і до У. Н. Союза. — М. Галькевич, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 182, повідомляє, що збори відбудуть ся в недїлю, 9. падолиста, в гали церковній при Вен Бюрен стр., о 3-тій годинї пополудни. Просить ся всїх членів, аби явили ся на мітінґ на означений час, бо є важні справи до полагодженя. — Д. Лещинський, пр.; І. Раздюбик, кас.; П. Х., секр.

ALLENTOWN, PA.

НА ВІЧЕ, УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ

В недїлю, дня 9. с. м., точно о 3-тій годинї пополудни, в Лірік театер при 6-тій улици, межи Гемілтон і Лінден ул., філїя Українського Народного Комітету скликує **масове віче,** щоби спільними силами домагати ся від тутешного правительства признаня Української Народної Републики, та запротестувати проти імперіялїстичного нападу ляцьких, румунських і московських війск на українські землї.

Українцї з Алентавн, Бетлегем, Нортгемптон і околиці! Прийдіть на віче. Ґаля чудова. Славні бесїдники будуть промовляти в анґлійській і українській мові. На вічу не буде жадної грошевої збірки. Прийдіть, а довідаєтесь про дійсний стан на Україні. На вічу будуть визначні Американцї. Президувати буде Американець Джеймс Ґалїґер, директор публичних шкіл в Алентавн. Реферат по анґлійськи виголосить п. Мілтон Райт, голова Українського Пресового Бюра в Ню Йорку, а по українськи др. С. Демидчук. За порядок ручить комітет.

На віче, Громадо!
На віче спішім
І грімкі протести
Великанам шлїм.
Нехай вони знають
Що ми ще живем,
Що ми не дамо ся
Погребсти живцем.
Що нас не придусить
Нї царат, нї Лях,
Бо козак вкраїнський
Вільний, наче птах!

Захар Гуцайлюк, секр.

Наша ґазета є присьвячена робітничій справі. Доля та судьба нашого робітника лежить нам на серци передівсїм. Не дбаєм о зиск, тільки о твоє добро, мученику праці! — Прeнумеруйте „Свободу"! („Свобода", число 1-ше, 15. вересня 1893).

Родимці!

ТЕПЕР Є ЧАС, В КОТРІМ НЕ ТІЛЬКИ ОЩАДНОСТЮ І ПРАЦЕЮ, АЛЕ ТАКОЖ ВИКОРИСТАНЄМ ЧАСУ І КУРСУ ГРОШИЙ МОЖНА СЕБЕ І СВОЮ РОДИНУ ЗБОГАТИТИ.

ТОМУ СПІШІТЬ СЯ З ВИСИЛКОЮ ГРОШИЙ СВОЇЙ РОДИНІ АБО ДО КРАЄВИХ БАНКІВ, А КОЛИСЬ БУДЕТЕ НАМ ВДЯЧНІ ЗА ДОБРУ ПОРАДУ.

НАШ БАНК РУЧИТЬ ЗА ВИСЛАНІ ГРОШІ І ЇХ ЯК НАЙСКОРШЕ ДОРУЧЕНЄ.

ГРОШІ ВИСИЛАЄМО ПО ДЕННІМ КУРСІ.

Просимо звернутись до нас по інформації, котрих кождому уділимо охотно і безплатно.

JOHN NEMETH STATE BANK,
1597---2ND AVE., COR. 83RD ST.,
NEW YORK, N. Y.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! ПОЗІР УКРАЇНЦІ! ПОЗІР УКРАЇНЦІ!
З ВИСИЛКОЮ ГРОШИЙ УДАВАЙТЕ СЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ АҐЕНЦІЇ І КАНЦЕЛЯРІЇ

С. МИЛЯНОВИЧ І ВАЙЛ КО.

ВИСИЛАЄМО ГРОШІ ДО **ГАЛИЧИНИ** ПО НАЙНИЗШІМ КУРСІ

СКОРО, БЕЗПЕЧНО І ПІД ЦІЛКОВИТОЮ ҐВАРАНЦІЄЮ.

З причини, що курс гроший часто зміняєсь, длятого найліпше буде, як вишлете до нас висилку гроший в долярах, а по отриманю МИ ВАМ ВИШЛЕМО ДО КРАЮ ТІЛЬКО КОРОН, ЯКИЙ БУДЕ КУРС ТОГО ДНЯ ЯК ОТРИМАЄМО ВІД ВАС ГРОШІ.

БУДЬТЕ ПЕВНІ, ЩО ЧЕРЕЗ НАШУ

УКРАЇНСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ І АҐЕНЦІЮ

зможете все таньше вислати гроші як через других чужинецьких аґентів або банкерів.

ХТО ВЖЕ МАЄ ПАШПОРТИ, спродаємо шифкарти на найліпші кораблї по ціні стисло компанїчній.

ЯК ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ ГРОШІ ДО КРАЮ, то підіть на свою почту і випишіть виразно почтовий (Мони-Ордер) на імя:

S. MILANOWYCZ & WEIL CO.,
193 Grand Street, Jersey City, N. J.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!
ГРАМОФОН БЕЗ ТРУБИ З 4-МА ПІСНЯМИ ЛИШЕ ЗА $12.00.

Пришліть задаток $5.00, а решту заплатите по одержаню товару. — Замовленя адресуйте:

Головний магазин: 66ч—

Greater New York Phonograph Co.
310 Grand St., New York, N. Y.
або до філії:
MANDEL TALKING MACHINE CO.,
52 East 23rd Street, New York, N. Y.

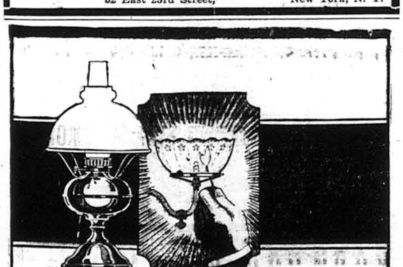

ЗАПАЛЮЄСЬ ЯК ГАЗОВИЙ ПАЛЬНИК

Треба лише піднести обручку на Rayo лямпі і приложити сірник. Не піднимайте ані умбри ані скла.

Rayo дає стале, лаґідне сьвітло, деб його не уживати — є рівне і економічне. Rayo лямпи тривають через довгі роки, не чадять і не роблять смороду; дають ся легко наливати, змінити кнїт і чистити. Нема ліпших за ту ціну. Зроблені з чистої мосяжи, нікльовані. Понад 3,000,000 в ужитю.

Aladdin Security Oil дає найліпший результат.

STANDARD OIL COMPANY
(New Jersey)
Newark New Jersey

Rayo LAMPS

ЧИ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ ВАРТАЄ ДЛЯ ВАС 2 ЦЕНТИ?

Коли Ви терпите на жолудкові або ниркові долягливости, цілковите ослабленє, безсонність, болї голови, ревматизм, запір, нестравність, утрату апетиту, болї в крижах, нервовість, нечистоту крови, то JUVITO, сей досконалий зїльний обновитель здоровля, дасть Вам певну і скору поміч.

Вишліть 1 доляра на одну або $5.00 на 6 коробок сего чудового ліку, або, коли хочете спробувати перед замовленем, пришліть нам свою адресу в 2-цент. листі, а ми вишлемо Вам відворотно, без ніяких зобовязань

ЗОВСІМ ДАРОМ.

дозу на 3 дні лїченя. 130-42

JUVITO LABORATORY,
SOUTH HILLS BRANCH 25,
PITTSBURGH, PA.

КНИГИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

Біблія Старий і Новий Завіт з образками в твердій оправі	$1.50
Великий Збірник в кіст. опр.	6.00
Молитвослов мірский, кост. опр.	4.50
Корм души, кіст. опр.	4.50
Молитвенний Сборник, кіст. опр.	3.50
Молитвенний Сборник, чор. опр.	1.00
Під Хрестом, лат. букви, кіст.опр.	3.25
Піснесловець	.60
Коляди і пісні на Різдво	.40
Сім небесних замків	.10
Злотий Отченаш	.10
300-річне гонениє христіян	.15
Сім слів Ісува Христа	.15
Книжка о неприятелях Христових	.15
Книжочка о гріхаха	.15
На Голгофті	.15
Жите Пресьвятої Богородиці	.15
Жите св. Георгія	.15
Жите св. Иоана Хрестителя	.15
Жите св. Василія Великого	.15
Жите св. Отця Николая	.15
Жите св. Антонія	.15
Образ ОТЧЕ НАШ, 22x34 цалї величини	1.50

В усіх книжка церковний друк. Листи і гроші просимо посилати на адрес: 29,1,2

J. KAVIUK,
Box 25, Sta. D, New York, N. Y.

МЕДИЧНЕ ЛЯБОРАТОРІЮМ СВ. МИХАЇЛА

поручає слідуючі певні ліки:

Бальсам св. Михаїла на очищене віпсутої крови. — Фляшка 3 долари.

Ревматин до натираня на ревматизм, ломане тїла, рук, ніг і перестуду. — 1 фляшка 2 дол.

Геркулес на скріплене сил і апетиту; дїлає добрим, енерґічним і здоровим. — Фляшка 2 долари.

Порошок „Антісептік" для женщин, що терплять на обнижене матиці і на білі уплави.—Коробка $3.

Матичний збір пахучих корінців до заправлюваня напою для женщин.—Цілий збір в 1 коробці 3 дол.

Волосонищитель, усуває волосе з лиця і инших частий тіла в одній мінутї і є нешкідливий. — Коробка 1 доляра. 9ч—

Пишіть по катальоґ. — Всі листи враз з грішми адресуйте до:

ST. MICHAELS MEDICINE CO.
Carlstadt, N. J. Dep. D.

ЧУДОВЕ ШИЛО ДО ШИТЯ.

Сим шилом можете направляти чоботи, упряж, торби. Воно шиє сильно і добре, так як машина. Коштує враз з 20 ярдовою шевською дратвою, 2 голками і інструкцією лише $1.00; 7 шил за $5.00. Вдоволенє запевнюєсь Замовіть сейчас. Пошукєсь агентів.

NATIONAL SALES CO., Dept. 124,
Sta. D., Box 90, New York, N. Y.
108—

ФАРМИ НА ПРОДАЖ В ОКОЛИЦИ ПЕРІШ, Н. Й.

де вже осіло висше 50 фамілій українських і польських.

Родичі! Діти Ваші на фармі виростуть Вам на пожиток а людям на хвалу. Покиньте ті темні майни і закурені фабрики, де ваше здоровлє ся нищить а купіть собі фарму, на котрій можете бути незалежним господарем. Приміром:

1) Фарма 85 акрова, красне положене, земля урожайна, чорна, в тім 25 акрів доброго ліса, добрі будинки, 4 корови, 2 красні коні, 2 безроги, 50 курий, знаряди рільничі і весь збір сегорічний. Ціна $4.300.00, вплати потрібно $2.300.00.

2) Фарма 90 акрова, орного 60 акрів, земля урожайна, в добрім положеню, решта ліс і пасовиско. Красний дім до мешканя, добрі барни на худобу, сіно і збіже, 10 коров, 2 коні, безроги, кури, знаряди, збір сегорічний. Ціна $4.500, вплати половина.

3) Фарма 106 акрова, орного 50 акрів, грубого ліса 50 акрів, котрий варта $1.500.00 на сам матеріял, решта пасовиско, будинки красні і в порядку, 7 коров, 1 ялівка, 2 безроги, 2 добрі коні, птиця домова, знаряди рільничі і збір сегорічний. Ціна $4.500.00, вплати потрібно $2.000.00.

Сі фарми не купите від аґента ані від жадної компанії, тілько впрост від властителів, старих фармерів, котрі вже нездібні до праці і з тої причини продають. Тут маєте барґен, прийдьте і купіть а не пожалуєте. Також є тут много инших фарм добрих до продаия. — Пишіть по інформації або прийдьте зараз до: 130-32

А. КОЗАКЕВИЧ,
PARISH, N. Y.

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА

АПТИКА І ДРОГУЕРІЯ

МИХАЙЛО УГОРЧАК
(Давнїйше C. J. McCloskey)
216 Washington St., cor. Sussex St.
Jersey City, N. J.

Приладжує ліки після лїкарських рецепт скоро, сумлїнно і по умірковаsucceed ціні. Має на складі великий засіб ріжнородних зел і корінів, всі американські і заграничні патентовані лїки, масти, пілї і т. и., великий вибір перфум, пудрів і других косметиків і взагалї все, що входить в обсяг аптики і дрогуерії. Мороженє і Сода.

Довголїтна практика і фахові державні дипльоми дають найкрасшу запоруку сумлїнної, скорої і ґречної обслуги. 107ч—

Отворене кождого дня в тижни включаючи неділї і сьвята від 8-ої год. рано до 11-ої вечер.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

1) 52 акрів доброї землї, три милї від міста, кавалок ліса, дім, стайня, курник і хлїв, всї знаряди фармерські, сегорічні збори, 1 корова, 2 ялівки, 2 добрих конї, 200 кур, индики, 30 кріликів, добра вода. Всьо на скору продаж за $3.800, вплати треба $1.500, решта на легку і довгу сплату.

2) 50 акрів, пасовиско, ліс, вода, дім, возівня, стайня і курник. Одна і пів милї від міста, де подостатком роботи, пів милї від фабрики сира. 20 овочевих дерев, 7 коров, 2 телят, 2 конї, 2 безроги, 60 кур, 5 возів, санї, косярка, 2 борони плужок 5 пар гарнесів, кени до молока і т. д., всьо продасть фармер за $4.500, $1.500 вплати, решта на довгу і легку сплату.

3) 58 акрів в добрім положеню, пів милї від мурованої дороги, 3 милї від міста Ютика, Н. Й., дім, стайня, молочарня, курник, хлїв і всї будинки дуже гарні, 8 коров, 1 бугай, 2 коні, 7 безрог 100 кур, богато знарядів фармерських, цілий сегорічний збір, гарний сад і ліс, добра вода, красне веселе положенє. Всьо за суму $4,800, вплати потреба $2.500.

4) 77 акрів при добрій дорозї, близко молочарнї, богато сусідів на околицю, 4 милї від місточка, 10 миль від великого міста, 7 кімнат, дім красний, мальований, 2 стайні, ліс, вода і пасовиско, 9 коров, 2 конї, 2 безрог, 3 телят 15 кур і цілий сегорічний збір, і зі всїми знарядами які там находять ся. Продасть ся за $4,500, вплати потреба $2,500, решта на довгу і легку сплату. 130-32

5) 148 акрів в тій самій місцевости що і 77 акрова фарма, дім, стайня, возівня, курник, хлїв, сіло на кукурудзу, всьо гарне, богато знарядів фармерських, сегорічний збір, 10 дійних коров, 6 ялівок, 4 конї, 2 безроги. Продасть ся за суму $7,750, вплати потреба $4,000. Добра нагода для двох сусідів купити ті дві фарми.

S. DYMINSKI,
P. O. Box 150, Herkimer, N. Y.

ПРИЙМАЄМО ПАКУНКИ І ПЕРЕСИЛАЄМО В ГАЛИЦЬКУ ПОЛЬЩУ.

Пересилаємо гроші до всіх частий сьвіта з повною ґваранцією через почту або телеґрафічно по можливо найнизших цінах курсу. Пишіть до нас по ціни. Ваші гроші забезпечені у нас, бо ми пересилаємо через компанію, котрої капітал виносить понад $18.000.000.00 і тому заслугуємо на довіре. 28-37

TESLUK BROTHERS,
200 Broadway, New York, N. Y.
або
TESLUK BROTHERS,
1106 O'Fallon St., St. Louis, Mo.

АДРЕСА УКРАЇНСЬКОЇ БІЗНЕСОВОЇ КОРПОРАЦІЇ „AMERUS"

є тепер слідуюча:

„AMERUS",
165 BROADWAY, NEW YORK
Room 1507. Phone: Cortland 6700.

КУПУЙТЕ КНИЖКИ!

Історія України	$3.50
Козбар Т. Шевченка	2.25
Козбар Т. Шевченка	1.00
Розбійник Кармелюк	2.40
Камінна Душа (повість)	1.50
Еволюція в образках	1.25
Іван Гус, ч. мученик	1.50
Сорок тисяч миль під водою	1.00
Фільозофія Соціял-Демократії	2.00
Грішники, роман	80
Кайдешева Сімя	60
Гумористичний Збірник	1.00
Петрії і Довбущуки	80
Граматика української мови	1.50
Граматика укр. мови (меньша)	60
Блискавиці-студія	50
На стрічу сонцю золотому	50
Науковий Збірник	50
З ласки Родини	1.75
Олюнка, повість	80
Страшні тайни монастирських мурів	75
Варвара Убрик	40
Сьвята Інквізиція	50
Папа чи Христос	65
Захар Беркут	50
Тарас Бульба	40
Князь і жебрак	50
Географія	80
Історія Укр. Барв.	40
Звідки взяла ся назва „Русь і Україна	30
Історія Біблійна	60
Буквар	25
Буквар з рахунками	35
Читанка II. кляси	35
Читанка III. і IV. кляси	50
Молитвенник, Хліб Души	1.25
Молитвенник, Ангел Хоронитель	1.25
Гостинець, в скіряній оправі	2.50
Мол. Християнської родини	2.50
Словар, чужих слів	2.00
Наука про управу землї	1.00
Наука про народне господарство	60
Домашний лїкар	75
Провідник англійської мови	1.50
Словарець укр.-англійський	1.50

Найновійші театральні твори.

Тарас Бульба, драма в 4. діях	35
Повернув ся з Сибіру, др. в 5. діях	35
Душогуби, драма в 5. діях	35
Вихрест, драма в 5. діях	35
Катерина, драма в 4. діях	30
Пан Писар, комедія в 3. актах	20

Всї замовленя враз з грішми шліть на адресу: 115,17ч141

SICHOWY BAZAR,
34 East 7th Street, New York, N. Y.
Для агентів, книгарень і бібліотек даємо значний опуст.

НОВОВИНАЙДЕНИЙ ПЛИН

(SILVER PLATE POLISH)

D. S. Dandt-a, фабриканта в South Bethlehem, Pa.

Сим плином можна чистити столове начинє, срібні річи як також металеві обрамованя. 128,9ч—

Кождий метал натертий сим плином набирає срібної краски.

Дуже практична річ для домашної потреби а спеціяльно для віндоклїнерів.

Продаєсь у фляшках по ціні 50 цнт.

Ціна дешева, бо хочемо, щоб сей винахід находив ся в кождій хаті. Ся оферта буде тревати лише 1 місяць.

Замовленя належить висилати до українського представителя фабрики:

D. KARPOWICH,
1076 Fullerton Ave., Allentown, Pa.

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

7.45

Ім. з 21 камінями ЖЕЛІЗНИЧИЙ ГОДИННИК для мущин і жінок накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґваранцією на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безуслівно точно і є спеціяльно зроблений для людий, котрі роблять при желїзницях, і ґварантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за посліплатою (C. O. D.) $7.45 і за зворот пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і если йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюшок з дармовисом долає ся даром до кождого годинника. 129ч—

EXCELSIOR WATCH CO.,
1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

ПОЗІР ВИНАХІДНИКИ

Витніть сей купон і пришліть нам разом зі своєю адресою а одержите ЩОСЬ НОВОГО І ЦІКАВОГО, що Вас буде дуже інтересувати. Адресуйте так:

AMERICAN EUROPEAN PATENT CO., Inc.,
Pacific Building, : : : : Washington, D. C.

КУПОН — S. 105—

Поважані Панове:

Подаю Вам мою адресу і прошу прислати менї безплатно Вашу лїсту НОВИХ ВИНАХОДІВ, котрі можуть бути потрібні і пошукувані, як також другі цікаві інформації о патентах.

Моє імя ....

Адреса ....

ХОРІ ЛЮДИ!

ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ.

З дня на день з року на рік віддаю лїкарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я уже вилїчив та скільки хорим я уприємнив жите. Коли Вам жите надоїло задля пробуваня ріжних лїкарів і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше жите охоронити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 літ з добрим успіхом всї недуги: як: ослаблене, затроєне крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115-128-

Недуги полові і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через яке переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всїм

Dr. LANDES, 140 East 22nd St.,
(межи Lexington & 3rd Ave.), NEW YORK.
Teelphone Gramarcy 3823.

Години принять: від 10. рано до 7. вечер.
В неділї від 10. рано до 3. пополудни.

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БАНК В НЮ ЙОРКУ,

давнїйше БАНК ЛЕДЕРЕРА,
ІСТНУЮЧИЙ ВІД РОКУ 1882.

узискав права Стейтового Банку на підставі своїх ґаранцій і капіталу і задля сего змінив назву і називаєть ся тепер

СТАНДАРД БАНК

Згаданий Банк совісно полагоджує всякі справи, з якими до нас удають ся як з Америки так і з Канади тисячі галицьких і буковинських Українців.

СТАНДАРД БАНК висилає до Галичини і до Буковини гроші поспішно, під ґваранцією, по біжучій ціні, видає „ресіт", а опісля й поквітоване з власноручним підписом відбираючого гроші.

СТАНДАРД БАНК вислав українським родинам у краю вже міліони корон, які виплачено їм через заступництво Стандард Банку в Кракові.

За посередництвом СТАНДАРД БАНКУ що тижня вертають до Галичини і до Буковини цілі гурти українських еміґрантів.

Сотки Українців уже виїхали через СТАНДАРД БАНК до Галичини і до Буковини і в листах із признанєм дякують за нашу чесну обслугу.

СТАНДАРД БАНК хоче вдоволити і Вас. Пишіть або приходіть між 9-тою рано а 8-мою вечером, котрогонебудь дня, крім неділї і леґальних сьвят. 109—

STANDARD BANK
ДАВНІЙШЕ LEDERER'S BANK
AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Єсли терпите на яку хоробу, без ріжниці як довго і лікар не міг Вас вилїчити, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПОЛІПШУ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.

Віддаль або брак гроший най не встримує Вас, Богаті як і бідні однаково будуть обслужені. Я є найславнїйший в Пітсбурщині спеціяліст і лїчу мущин вже від богатьох літ. Маю найліпше заосмотрене бюро, включаючи Х-Рей машину, через котру можу Вас переглянути, як через веркало. Маю власний департамент дроґерії, де знаходять ся тутешні і імпортовані лїкарства. НЕ НАДУМУЙТЕ СЯ, але зараз прийдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна візита переконає Вас, що я можу для Вас зробити.

Посїдаю спеціяльні ліки на хоробу крови і лїчу слабости в протягу кількох днів. Я вилїчив тисячі випадків слабости мущин, хороби скіри, ревматизм, хороби жолудка і утроби, сверблячка, гемороїди і всї хронїчні слабости. 132-144

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

Prof. Dr. H. G. BAER
311 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.
НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Витніть се оголошене і принесіть його зі собою.

ЯК NUXATED IRON ПОМОГЛО МЕНЇ

дійти до так досконалого стану, що уможливило менї

ПОКОНАТИ ДЖЕСА ВІЛЛЯРДА

І ЗДОБУТИ ШАМПІОНСТВО СЬВІТА.

ДЖЕК ДЕМПСЕЙ,
„Тигр арени боксерської"

оповідає о секреті свого тренованя, поручає Nuxated Iron кождому мущинї і женщині, котрі хочуть здобути більшу СИЛУ, ЕНЕРҐІЮ та КРЕПКІСТЬ.

„Nuxated Iron додало додало скріпленої сили мому дарови і помогло менї осягнути се, чого доконав я в Толїдо"
ДЖЕК ДЕМПСЕЙ.

WILLIAM HARRISON ("JACK") DEMPSEY

Признаний днесь за висшого фізично від якогонебудь живучого мущини, король мущин біжучого столїтя, Джек Демпсей, сьвітовий шампіон тяжкої ваги, вияснює понизше, яку ролю відіграло Nuxated Iron в допоможеню йому приготовити ся до найвисшої проби в його карієрі.

Що уживав він Nuxated Iron яко части свого тренованя ся, є се переконуючим доводом великої ваги, яку Демпсей приписував тримаиню своєї крови в богатстві зелїза, даючого силу і високого признаня він обдаровує Nuxated Iron, яко майстерського відбудовцю сили і крови.

В осьвідченю, зробленім у своїй кватирі тренованя в Толїдо, сценї великої боротьби, Джек Демпсей сказав: „По зачатю уживаня Nuxated Iron підчас свого тренованя ся до великої борби з Джессом Віллярдом, зауваживем в коротці, що можу видержати більші висилки з меньшим ослабленєм, ніж передтим, і зрозумівем, що знайшов я тонік і будівничого крови, котрий відіграв значну ролю в допровадженю мене до доброго стану. Давнїйше полягав я лише на добрих потравах, будуючих силу і вправи на воздусї, аби утримати в своїй крови богатство тілець червоних; але коли ішло о шампіонство сьвітове, чув я, щом не повинен занедбати нічого, щоб менї допомогло до побіди. Дораджувано менї Nuxated Iron для його великої вартости в відповідним приготованю тіла, і я є сильно переконаний, що власне його уживане допомогло менї до чудового побільшеня моєї сили і витревалости. Nuxated Iron додало мому вдареню більше сили і помогло менї осягнути се, чогом доконав в Толїдо. З результатів у моїм власнім випадку, де посїдане надлюцької витревалости є конечне, чую, що можу горячо поручити Nuxated Iron кождому мущинї і женщині, котрі бажають здобути більше сили, енерґії і крепкости".

Хоча в арені боксерській як неосвоєний тигр, визначно людська сторона нового сьвітового шампіона оказуєть ся явною в уваі, котру мав зробити щойко великою борбою, а особливо сказав він: „Я телеграфував до моєї матери, що здобуту сьвітове шампіонство і не заведу її. Здобуду безперечно сю почесть, єсли не задля иншої причини, то тому, що так їй приобіцявем".

Демпсей описує тут сю ролю, яку відіграло Nuxated Iron в допоможеню йому до отриманя його обіцянки, що почесть сю здобуде.

В звязку з повисшим осьвідченєм Джека Демпсея, лїкар Джеймс Франціс Сулліван, давнїйше в шпитали Белвю (департамент здоровляний) Ню Йорк і в шпитали повіту Вестчестер, говорить: „Хтонебудь дораджував би, що Nuxated Iron повинно бути частею тренованя ся Демпсія для осягненя нотрібного йому стану, належить похвалити його за се предвидженє. Жаден мущина без достаточної скількости богатої, червоної крови, повної даючої здоровлє і буючої силу зелїза, не мігби витримати ударень велитня як Віллярд. Кожда думаюча особа може зауважити, що єсли такий мущина як Демпсей, фізично обдарений, уважав за відповідне уживати Nuxated Iron, о скільки більше важним є для пересїчного мущини або жінки допильнувати, аби їх крови не бракувало зелїза. Аби виробити сильних і червонокровних Американців, нема в моїм досьвідченю нїчо так вартісного, як орґанїчне зелїзо Nuxated Iron".

УВАГА ФАБРИКАНТІВ:

Nuxated Iron, котрого уживав Джек Демпсей і котре приписують і поручають лїкарі, не є тайним лїкарством, але одним з тих, котре є знане добре всюди аптикарям. Не так, як старші неорґанїчні продукти зелїза, буває воно скоро присвоєне і не ушкоджує зубів, не чорнить їх, анї не псує жолудка. Фабриканти ґарантують корисні і цїлковито задоволяючі висліди кождому покупцеви або звернуть гроші. Продають його всї перворядні аптикарі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошеня женитьби не приймаєсь).

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкій заняттю, нехай звернеть ся до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York, N. Y. 124—

ДОБРА господиня найде місце до заряду домом у священика в околиці Ню Йорку. Зголошеня просить ся слати на адресу: „GOSPODYNIA", c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 132-34

ЗМІНА АДРЕСИ:

Подаю до відома всім интересованим, що моя теперішна адреса звучить: REV. B. MERENKIW, 165 Broadway, Room 1507, New York, N. Y.

Пошукую своїх братів ФЕДЯ і ІВАНА КУЗЬО, з села Гійське, повіт Ліско, Галичина. Вони перебували в Бейкертон (Кембрія Кавнті), Па., і вже довгий час не маю від них вістки. Най зголосять ся на адресу: NICHOLAS KUZIO, 282 Wood St., Duryea, Pa. 132-34

Пошукую свою сестру АНАСТАЗІЮ ГАТАЛЕВИЧ, по мужу Троянов, з села Свиржова Руска, пов. Ясло, Галичина. Перед з роками перебувала в Індіянополіс, Інд. Хтоби про ню знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: ANASTAZIA GULA (Chulyk), 557 Market St., Newark, N. J. 30-32

Посилайте гроші своїй родині до краю тільки через Американсько-Українське Бюро в Філадельфії. Адреса: American Ukrainian Bureau, Inc., 322 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

Пошукую свого брата ЯКИМА ДВИЗІНСЬКОГО, з села Красноставці, пов. Снятин, Галичина. Перебував в Норт Дакоті. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: HARRY DWIZINSKI, 622 E. Congress St., Detroit, Mich. 30-32

Пошукую своїх товаришів з села Сморжів, повіт Броди, Галичина. Перебувають в Америці і Канаді. Ласкаві зголошеня слати до: WASYL WOROSHYLO, 179 Bagley Ave., Detroit, Mich. 131-33

Пошукую в дуже важній справі брата ВАСИЛЯ ВІЙТИШИН, з села Дроговижа, повіт Заліщики, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: NICK WIJTYSZYN, Box 75, Eckley, Pa. 30-32

Пошукую свого брата ГРИНЬКА ЛОВЧИШИН, з села Калуж, повіт Підгайці, Галичина. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: HANKA DORCARK, 1202 Edwind St., Huntington, N. J. 30-32

Пошукую в важній справі свого брата, СТЕФАНА БУСУ, з села Воля Нискова, пов. Сянік, Галичина. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: АННА ПРОЦАК, 42 Washington Ave., Elizabeth, N. J. 126-37

Пошукую ВАСИЛЯ ВИТУШИНСЬКОГО і СТЕФАНА БИЗГЕМЛЮКА, з села Дорофіївка, повіт Скалат, Галичина. Хтоби про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся до: MICHAEL BEZGEMLUK, 60 Murray St., Kingston, N. Y. 131-33

Пошукую своєї сестрінки АНТОСІ САМБІР, дочки Наталки Гривнак, замужної Самбір, з села Подусівної, повіт Перемишляни. Має перебувати в Ню Йорку або в стейті Ню Джерзи. Хто би про ню знав або вона сама, нехай зголосить ся до: REV. BASIL HRYVNAK, P. O. Box 214, Marblehead, O. 131-32

Хто знав би, де тепер перебуває ЙОСИФ РУДАВСЬКИЙ (послідна адреса була Вітесгаре, Па.), зволить ласкаво донести на адресу: хорунжий українських військ ВОЛОДИМИР БАТИШКИЙ, Deutsch Gabel, Langegasse 55, Czecho-Slovakische Republik, Europa. 133

ХТОБИ з родинців хотів приняти за свою вісім-літну дівчину, котру відумерли родичі, і котру хоче удержує мачоха. Ласкаві зголошеня можуть слати лише безділні під адресою: PETRUNELA BARYK, R. F. D. Box 85, Mundy Place, Great Meadows, N. J. 30-32

Де є ШИМОН ТУЗО, котрому померла жена і полишила для него сина. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: ANNA DYCZKO, 82 So. Park St., Elizabeth, N. J. 129-32

Американсько-Українське Бюро в Філядельфії є одинокє українське товариство в Америці що має шифкарти до краю і з краю до Америки. Адреса: American Ukrainian Bureau, Inc., 322 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

КОНКУРС НА ДЯКОУЧИТЕЛЯ.

Коли наш дуже добрий дякоучитель п. Онуфрик переніс ся до Ню Йорку, наша парохія в Carteret пошукує нового дякоучителя, який провадив би школу і хор і удержав представлення. Першенство має самотний і який грабви і на скрипцях, бо хочемо запровадити музику дітську смичкову.

Carteret близько Ню Йорку і немає одної доброї парохії, котрі мої опіки повинні могли би обсяглювати ся посаду, або ніг сам сше вигибе обрязувати ся в Ню Йорку.

Подавати ся просимо через Товариство Дякоучителів. 132-33

ПОТРЕБА кравця до нової і старої роботи. Добра платня. Голосити ся до: A. PASICHNYK, 513 E. 16th Street, New York, N. Y. 30-35

ДЯКОУЧИТЕЛЬ глядає посади. Може управляти хором як церковним так і съвітським, провадити школу, уряджувати представлення і концерти. Знає також і більшій части українських напів. Посаду може обняти сейчас. Ласкаві зголошеня слати до: „DIAKOUCZYTEL", c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 31-3

ДЯК з добрим голосом, розуміючий ся на хорі і ведени школи, чесного характеру і охочий до праці потрібний сейчас до обнятя опорожненої посади дяківської в Sayre, Pa. Платня 80 долярів місячно і доходи. Просить ся наміряючих убитати ся о сю посаду голосити ся скоро, щоби евентуально на слідуючу неділю заняти свое діло. Можна також голосити ся телефонічно. REV. P. SEREDA, 175 Horseheads Blvd., Elmira Heights, N. Y. Bell Phone: 3599-W. 32-33

ПОТРІБНО СТЕНОГРАФІСТКИ І ТАЙПРАЙТЕРКИ Українки до українського офісу. Пожадане знане стенографії і писання на машині в українській і англійській мові. Зголошеня до Канцелярії У. Н. Комітету, на адресу: UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE of U. S., 30 East Seventh Street, New York City. 30-34

Пошукую СЕМАНА КІБІОКА і ЮЛІО САНДЕЦЬКУ, довку Теод. Сандецького, котрі працювали в ресторації під ч. 881 Іст 79. улиця, і випровадились без прощаня з властителем попишаючи довгу $75. Хто пришле мені адресу висше згаданих, тому виплачу $10 нагороди. Власитель: B. LUGOWE, Liberty Restaurant, 881 East 79th St., Cleveland, Ohio. 30-32

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

До читачів.

З огляду, що доставці газетного паперу не можуть доставити „Свобіді" на час паперу на 8 сторін, щоб можна відповідно розложити матеріял для читачів, кілька останних чисел нашої газети є переповнені контрактовими оголошенями. Просимо читачів о перебачене, а в найблизших днях ми постараємо ся всіх задоволити.

Зі страйку углекопів.

Страйк робітників в копальнях мягкого угля триває вже цілий тиждень. Страйк розпочав ся 1-го падолиста, хоч президент держави, Вудров Вілсон, видав поклик до майнерів, аби не виходили на страйк, бо він є „незаконний". Зновa з другої сторони президент майнерської юнії Луіс видав був поклик за страйком. Робітники послухали Луіса і 500.000 майнерів вийшли на страйк.

Переговори між представниками копальників і углекопів, а опісля і правительства, не довели до жадного порозуміня. Углекопи стали рішучо при своїх домаганях, а є: 6-годинний день праці, 5-дневний тиждень праці і 60% підвишки платні. Копальники не хочуть згодити ся на перше і третє головне домаганє углекопів.

Г. Тейлор, президент союза копальників, ствердив у сенаті (під присягою), що платня углекопів виносила доси ріжно, від 5 до 15 долярів денно, а в деяких случаях і більше. Тимчасом углекопи кажуть щось противного. Вони признають ся, що були случаї, коли майнер міг заробити денно 15 долярів, але він мусів добре робити 10-12 годин і опісля ті гроші ділив йому боком.

Нюйорський „Глоб" містить допись одного майнера з Генріети, Оклагома, де говорить ся про цікаві річи. Сей дописуватель, на імя Джеймс Джексон, котрий є майнером вже повних 20 літ, каже, що в теперішну пору продукція одної тони угля коштує $2.50. З тої суми майнер побирає 83 центи. Копальник продає сю тону угля за $6.50, на місци, отже заробляє „не богато", лише 4 доляри на тоні... В місті Мускоґі, віддаленім від копальні яких 40 миль (американських) то на угля коштує вже 9 долярів. Один тамошний копальник заявив, що коли треба буде згодити ся на домаганя углекопів, то тоді тона угля буде коштувати 15 долярів. Чому так? — питає сей майнер. Прецінь, коли задоволить ся домаганя углекопів, то тоді продукція одної тони угля буде коштувати $4.50, о два доляри більше ніж доси. Отже за два доляри більше розходу копальники хочуть мати 6 долярів приходу більше ніж тепер.

Підчас війни майнери в копальнях мягкого угля продукували річно около 600,000.000 тон угля. В нормальнім часі продукція виносила пів міліона тон. — На загальне число 500.000 майнерів в копальнях мягкого угля є 163.500 чужинців, між ними около 25.000 Українців і 15.000 Поляків.

Почта задержала „Січові Вісти".

Головний почтовий уряд в Ню Йорку задержав на почті 9-те чергове число „Січових Вістий", за жовтень 1919. — Зміст згаданого числа „Січових Вістий" є слідуючий: „Українські справи", Відправа італійського журналіста московському чорносотенцеви", „Галичина під польським пановaнем", „Ми і Денікін", Українська вдова до польських жовнірів", „Січ як армія українських добровольців", вірш „Пробуди ся, стань народе", „Душевне відродженє народу", „Просьвітнє й економічне завданє Січової Організації", „Кооперація в Росії", „Лев Толстой про нинішну війну", „І зазвеніла пісня на Вкраїні", вірш „На силоамськім озері", вірш „Мирова конференція", „Зерна Правди" (афоризми), Телеграми Січового Зїзду, і вірш „Одного бажаю". — Яко причину задержаня почтовий уряд подав брак англійського переводу кількох статий, в котрих виступає ся проти шубравної Польщі і чорносотенного Денікіна. Редакция провинилась проти так-званого „Трейдинг віт ді Енеми" закону, хоч Денікин не є признаний правительством Злучених Держав, а Польщі ще тоді не було, як ухвалено сей закон, і в той час Поляки під проводом Пілсудского воювали проти аліянтів.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".